

29 ינואר 2015
ט' שבט תשע"ה

שפעת העופות בבית הלוי

הדף נועד להנחיית מי שנדרש לתת הסבר לתושבים/מטופלים, ולהנחיית רופאי הקופות. הסברה לתקשורת בנושא ההתפרצות תתבצע בהנחיית דוברות המשרד.

מסרים אלה הינם בנוסף למסרים הסטנדרטים באתר משרד הבריאות: www.health.gov.il/af

באיזו מחלה חולים עופות בבית הלוי?

- עופות חולים בשפעת עופות מסוג H5N1 אשר הינו מסוכן תיאורטית גם לבני אדם (במקרה נדיר של הדבקה).

מאיין הגיעה התחלואה אל העופות?

- לא ניתן לדעת בשלב זה מה מקור התחלואה (עופות נודדים וכו'), ולא בטוח שניתן יהיה לדעת זאת בוודאות גם בעתיד. מתבצעת חקירה מקיפה על ידי השירותים הווטרינריים, וייתכן והממצאים המעבדתיים יסייעו לשפוך אור על שאלה זו.

האם הייתה בעבר שפעת עופות בישראל?

- בחודש מרץ 2006 אירעה התפרצות של שפעת עופות מסוג H5N1 בעופות ב-9 לולים מסחריים בישראל, ובחודש ינואר 2008 אירעה התפרצות בלול אחד בבנימינה. בחודש ינואר 2010 אירעה התפרצות של שפעת העופות בקיבוץ עין שמר ובעין גדי. בשנת 2011 אירעה התפרצות שפעת העופות בשוב ראש צורים. אף אדם לא נדבק במחלה בישראל מעולם – רק עופות.

כיצד מונעים את התפשטות המחלה בארץ?

- השמדה של כל העופות בלולים שהוגדרו על ידי משרד החקלאות כנגועים.
- מניעת כניסת אנשים ועובדים ללול בו התגלתה המחלה בעופות.
- ניטור עופות נוספים ברדיוס של 3 ק"מ סביב הלול הנגוע, ע"פ הנחיות של משרד החקלאות.
- מעקב הדוק של משרד החקלאות לאיתור מקרי תחלואה נוספים בעופות בשלב מוקדם.

מה הסיכוי להדבקה אנשים שבאו במגע עם עופות?

- סיכוי נמוך ביותר, שכן בכל העולם נדבקו עד כה פחות מ-700 אנשים, למרות מספר העופות הגדול הנושא את הנגיף במדינות רבות.

האם יש קשר לשפעת החזירים (שפעת פנדמית H1N1)?

- לא. מדובר במחלה הנגרמת ע"י זן שפעת אחר, ואין כל קשר לשפעת החזירים. הבדלים מהותיים הם בכך ששפעת העופות איננה מדבקה מאדם לאדם, אלא כמעט ורק מעופות לאדם, בעוד שפעת החזירים מדבקה ביותר מאדם לאדם. שפעת העופות הינה מחלה קשה יותר (לאותם בודדים בעולם אשר נדבקו בה) משפעת החזירים.

כמה זמן לאחר מגע עם עוף/הודו חולה עשויים לחלות?

- עד 7 ימים, בדרך כלל 2-4 ימים.

מה עושים מי שבאו במגע עם עופות/תרנגולי הודו חולים?

- תתבצע חקירה אפידמיולוגית, ולולנים/אחרים אשר באו במגע עם העופות החולים יתבקשו להיות ערניים למקרה שתופיע תחלואת חום. במקרה כזה יופעלו הנחיות לבירור מתאים לשלול שפעת עופות, ומתן טיפול לפי צורך. דף הנחיות לביצוע ניטור עצמי של חום יחולק ע"י רופא המחוז/נפה.
- במקרים אלה יישקל הצורך במתן טיפול מונע (בתרופת Tamiflu) גם ללא סימני תחלואה, וזאת באופן פרטני על פי ממצאי התחקיר האפידמיולוגי.
- מי שלא סביר שבה במגע הדוק עם העופות/תרנגולי ההודו החולים בלול נגוע לא יזדקקו לטיפול מונע.

מה עושה מי שהיה בקרבה ללול הנגוע אך לא בא במגע עם העופות?

- מי שלא בא במגע ישיר עם עופות הנגועים לא יזקק לטיפול מונע.

מה עושים מי שבאו במגע עם עופות אחרים (לא בלול הנגוע) ביישובים בטווח 3 ק"מ מהלול הנ"ל?

- אנשים אשר באו במגע עם עופות/תרנגולי הודו ביישובים בטווח האמור לעיל יתבקשו להיות ערניים למקרה שתופיע תחלואת חום חמורה בשבוע לאחר המגע עם העופות. במקרה כזה יש לפנות לרופא, ועל פי הגדרות המקרה המפורטות יחליט הרופא האם יש צורך בבירור מתאים בחדר מיון לשלול שפעת עופות. מומלץ להימנע ממגע עם עופות/תרנגולי הודו בטווח הנדון סביב הלול בו אובחנה שפעת עופות.

מה עושים בני משפחה של עובדים בלול הנגוע, שלא היו במגע ישיר עם עופות כלשהם?

- יש לוודא כי אכן לא באו בעצמם במגע עם עופות. אם כן - לא צריכים לעשות דבר. אינם מצויים בסיכון.

מה יעשה מי שנחשף לעופות בלול הנגוע, שחש ברע?

- אם מופיע חום מעל 38 מעלות יש לפנות לבדיקה במיון, ולציין מגע עם העופות החולים.

מה יעשה בן משפחה של מגדלי עופות או בן אותו יישוב שחש ברע?

- יש לתחקר ולוודא כי אכן לא בא במגע עם עופות באזור הנדון. אם כן - יש לטפל כמקובל במחלתו ללא קשר לשפעת עופות. אם בא במגע עם עופות באזור הנגוע - יש לפנות לבדיקת רופא ולציין זאת, והרופא ישקול הצורך בהמשך בירור לאור הגדרות המקרה המפורטות.

כמה זמן ניתן טיפול מונע, במקרים בהם יידרש?

- 7 ימים ממגע הדוק אחרון עם העופות החולים על ידי טמיפלו.

מהם התסמינים הראשוניים של שפעת עופות בבני אדם?

- ברוב המקרים מדובר על תחלואה נשימתית קשה ומלווה בחום.

האם בתי חולים וקופות החולים קיבלו הנחיות?

- הונחו לפעול לפי התורה - יש הנחיות מדויקות בתו"ל, ויש פק"ל מסודר לכל קופה ומוסד רפואי.
- במיון יתשאלו חולים עם תחלואה נשימתית חריגה וחום לגבי חשיפה אפשרית לעופות החולים

מה עושה משרד הבריאות כעת?

- עדכון הדדי מול משרד החקלאות, והערכות מצב שוטפות, כמו-גם עדכון הקופות ובתי החולים.
- חקירה אפידמיולוגית ע"י לשכת הבריאות נפת השרון של מחוז המרכז בשטח, לזיהוי מי שבא במגע הדוק עם העופות החולים.

האם ישראל ערוכה להתמודדות עם שפעת העופות?

- בהחלט. מדינת ישראל נערכה ברמת משרדי הבריאות והחקלאות, קופות החולים ובתי החולים, והפיקה לקחים מן האירועים הקודמים מסוג זה. קיים נוהל מסודר להתמודדות עם המחלה הנמצא באתר האינטרנט של משרד הבריאות.
- קיים מלאי תרופות מספק ועודף לצורך טיפול במגעים ובחולים.

האם מי שקיבל חיסון כנגד שפעת עונתית או כנגד שפעת החזירים, מחוסן מפני שפעת העופות?

- לא. אין קשר בין חיסונים אלה למחלת שפעת העופות.

האם מותר לאכול מוצרי עופות וביצים?

- אין בעיה, ובלבד שבושלו. הווירוס מושמד בהגעה לטמפרטורה של 70 מעלות (תוך שניות).

האם מותר לעבד ביצים ובשר עוף/הודו במטבח הביתי?

- כן, תוך הקפדה על הפרדה בין מוצרים שבושלו למוצרים שטרם עברו בישול.

בברכה

דר' אליעוז חפר

רופא נפת השרון

משרד הבריאות